

SZENTESÉSI VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és esztörtökön.**
Előfizetési ár:
Égyszétre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Égysz évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Kiss Zsigmond.

A király Kiss Zsigmond, szentesi ügyvédnek, iskolaszéki elnöknek, törvényhatósági bizottsági tagnak, 48-49-iki honvédhadnagyának, a köztéren szerzett érdemei elismeréséül, e hónap 16-ik napján kelt elhatározásával a királyi tanácsosi címet adományozta.

Szentesi ember, az ő megörögzött egykedvűségével nem olvashatja el ma ezt az apró hírt. Az a mi lélek nélküli látás-hallásunk, az a mi hétköznapi, értelem, tartalom, érzés és gondolkodás hijján való tevé-vevésünk meg fog állni itt egy percre ez előtt az újság előtt.

Ha valaha, akkor most igazán igazi érdemet ért a király kitüntetése. Mindnyájunk által ismert, nagyrabecsült, mi értünk való hosszú munkát végzett férfit. S ha szemünk a kitüntetettre néz, nagy igazságok jóleső világossága lobban elének a Kiss Zsigmond ősz öregsége mögött levő hosszú élet fölött.

Háboruban átharcolni az életet, sok esetben, kevesebb áldozatba, veszteségbe és fáradságba kerül, mint a béke munkáját éjjel-nappal dolgozva szolgálni.

A mi öreg honvédünk ott volt abban a mi háborúban is. Karddal a kezében ott is kiállt értünk. De különösen itt volt egész életében köztünk, mikor megszünt az a csata, mely után a békés együttélés, a kölcsönös alkalmazkodás, eleinte a háborúnál is zavarosabb, ideje is eljött ránk.

Cselekvése, akarata, tette, mind felénk, mind a mi fellegtelen békénkre irányult s az azóta elosztott homályban, ingadozó órákban, épp úgy példát mutatott, mint később, az elsimult zaj, a csendes megértés mai napjaiban.

Valami papos, vallásos felmagasztosultság, édes egyszerűség, csöndes elvonultság, erőtelnek látszó nagy erő, jellemzi az értünk való ő örökös minden munkáját. Az emberek legrejtettebb belső rugóit ismerő, mindentudó istenbe vetett hit, ki a földi élet

után a halhatatlan lelket jutalmazza, ott lebeg ő hozzánk ejtett mindenik szavában. Egy kicsit Pál apostol, egy kicsit Luther, Kálvinszerű a mi kis-körünkben az ő működése, az ő szeretete, az ő megjelenése, ami őt mi-hozzánk, minket öhozza, s az embert az emberhez legjobban hozzáfűzi.

De Kant bölcsészete, vallása is mintha megérintette volna már, megszűről, észrevétel nélkül. A tudomány, az ész vallása, mely szintén azt erősíti, hogy az erkölcsi törvénynek szükségképeni előfeltétele az isten léte és a lélek halhatatlansága, amely, mondhatni, még finomabb, még nemesebb erkölcsöket fejlesztett a keresztyénységnél is.

„Semmi nincs a nagyvilágon, amit minden korlátozás nélkül jónak lehetne tartani, csak a jóakarat.”

Kiss Zsigmond minden tettét, szavát, ilyen, öntudatlanul bölcsész magaslapon levő, végtelen, titkos jóakarat vezette mihozzánk. S ez az igazságot, a vele érintkezőkkel, mindig elhitette, felismertette, érezette és

TÁRCA.

A mi honvédünk.

Hervadt a zöld babér. Sárgult a levele. Rozsda szállt a régi fényes fegyverekre. És a csata után született emberek Városuk piacán — szobrokat emeltek. . . . Süppedtek, simultak a dombos sirhalomok. Kiveszték a kigyók fészkei alattok. Romok felépültek. Simára szántódtak. Új plántákat hoztak, szöke kalászkokat. . . . S aki akkor harcos csapatot vezetett, Mi vitéz honvédünk békés ősz ember lett. — Am, néha kijut még egy katonás bravur: Im, most is: ő lett az édes jó legelső Nagyságos királyi tanácsos — hadnagy úr! (hg).

Az árnykép.

— Hector Malot. —

Tudja, édes barátom, hogy milyen körülmények között hagytam el Páris, ugy-e? Lehangoztam, reménytelenül és megcsömörölve mindentől. Husz évet töltöttem el a francia metropolisban s annak köszönhettem ezt az érzést. Egészen ki voltam „pumpolva” — mint a hogy a sportemberek mondják — meguntam telkem mélyéből ezt az alapjában oly egyforma életet, melynek főcséja a szórakozás. Hányszor történt meg velem utolsó időben, hogy a Café Richeben fél óra hosszat nézegettem az étlapot, haragosan hallgattam a főpincér ajánlatát ezt vagy azt az ételt illetően s aztán hirtelen, váratlanul felálltam helyemről s otthagytam az egészét, hogy valami harmadjangu korcsmában ebédeljek meg.

Hányszor hagytam ott a premiéreket is, mert a mint körülnéztem, ismét meg újra ugyanazokat az arcokat láttam magam körül s ez már kezdett elviselhetetlen lenni előttem!

Ehhez járult a testi rosszullét is, melyet különböző orvosok különböző módon akartak meggyógyítani. Az egyik húst és erős bort rendelt, a másik eltiltott a bortól s csak főzélék evését engedte meg. A huszadik pedig így szólt:

— Éljen természetes módon, valahol falun!

Nekem ugy tetszett, mintha ennek volna igaza. Miért ne fogadjam meg tanácsát? Leg-alább változatosságot hozna az életembe! Andol mellett volt egy öröklött birtokom, a mely igen jól jövedelmezett a bér alatt. Ez volt utolsó vagyonom. A többit felemészítette Páris! Visszaonultam tehát Andolba. Hu-

Gamókór,
köhögés,
szamárköhögés,
influenza

eseiteiben az orvosok csak

SIROLIN
„Roche“-t
rendelnek.

Kik vannak a Sirolin „Roche“-ra utalva?

1. A kik hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenvednek.
2. Mindazok, kik fűllet gégehurutban szenvednek.
3. Asztmában szenvedők lényeges könnyebbülést éreznek már rövid használat után.
4. Skrofulás, mirigyduzzadásos, szem- és orrkatar-rusos gyermekeknek fontos szere a Sirolin „Roche“.

A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak ismeretes csomagolási Sirolin „Roche“-t kérjen, minden utánzatot vagy pótkészítményt kérünk a leg-határozottabban visszautasítani!

F. Hoffmann-La Roche & Co.,
Basel (Svájcz),
Grenzach (Baden).

tiszteltette. S a mi, fanyar szeretetlenséggel átszótt, hibákkal éktelenkedő kis külön világunkban, adott nekünk egy ritka-ritka embert, kihez akkor is ragaszkodtunk, mikor az élet, tetőzött bajai közt lázadoztunk; talán egyedül volt a mi embereink közt, akinek sohse kellett semmit se megbocsájtanunk, akit kivétel nélkül — szeretünk egész életében.

Erről a Kiss Zsigmondról hallott a király.

S most ő is kitüntette.

Dr. Hercegh J.

Egészséges fordulat. Az ellenzék két kiváló tagja: Apponyi Albert gróf és Földes Béla vetették föl a Ház pénzügyi bizottsága ülésén azt az eszmét, hogy a költségvetés tárgyalási módját reformálni kell, mert az örökös ismétlődő törvényen kívüli állapotok rendkívül súlyosan érintik az ország gazdasági és szociális érdekeit és alkotmányjogi szempontból is nagyon veszedelemesek.

Azt az eszmét és azt a felfogást, mely ebben megnyilatkozott, úgy a miniszterelnök, mint a pénzügyminiszter teljes elismeréssel és köszönettel honorálta. Hogy a költségvetési tárgyalások mai módja, úgy amint ezt a házszabályok és a negyven éves gyakorlat megállapítják, mily rengeteg időpazarlással jár, tulajdonképpen részben mennyire meddők az ország érdekei szempontjából, ez már régi megállapítás. De hogy ellenzéki részről sürgetik ezt a reformot, hogy ezeken a padokon ismerték föl az eszközszegényverének veszedelemességét, ez olyan csalszabályok jele a parlamenti viszonyokban beálló egészséges fordulatnak, melynek jelentőségét nem lehet eléggé nagyra becsülni.

Igaz, ezzel a helyes, alkotmányjogi és pénzügyi érzékről tanuskodó kívánsággal szemben némi ellentmondás nyilatkozott meg abban az ellenzéki követelésben, hogy a kormány az indennitíjával együtt adjon részletes politikai, vagy legalább is pénzügyi politikai programot. Hiszen a pénzügyi rend

gyakori megzavarásának éppen az volt az egyik főoka, hogy az indennitíj csak úgy, mint a költségvetés általános és észleletes tárgyalásánál és az appropriáció folyton nagy politikai vitákat rendeztek, amelyek elvonták az igazi pénzügyi kérdésektől a figyelmet, elrabolták a parlament alkotásra szánt idejének legnagyobb részét és az állam pénzügyi rendjében örökös időbeli zavarokat okoztak. Ha igazán komoly az a kívánság, hogy a parlament minden pártja meg akar felelni annak a köteletségének, hogy a költségvetést idejében megállapítsa, akkor ne kereszen az indennitíj vitánál alkalmat felesleges politikai viták rendezésére. Erre van idő és alkalom elég.

Khuen-Hédervary Károly gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter teljes sikerrel erőltetették meg azokat a kifogásokat, amelyek a pénzügyi bizottság vitájának folyamán egyébként felmerültek. A kormány igazán szigorúan ragaszkodik ahhoz az elhatározásához, hogy a parlament büdzséjogát tiszteletben tartja. Hogy az idén mégis egy négy hónapos indennitíjra van szükség, ezért igazán csak a körülményeket lehet okolni. A pénzügyminiszter amikor ezt megállapította, nem ment bele annak kutatásába, hogy a körülmények előidézésének viszont kik az okai. Azzal ugyanis tisztában van mindenki, hogy a kormánynak és pártjának ebben semmi része nincs. A kormány szigorú alkotmányos felfogásáról tesz tanubizonyoságot a pénzügyminiszternek az az ígérete, hogy a közös költségekről külön előterjesztést fog tenni. Az indennitíj-vaslat ugyanis az 1909-iki költségvetés keretei között hatalmazza föl a kormányt a kormányzati eszközök igénybevételére. De mert a delegációk a közös költségeket az 1910. évre már felemelt összegekben állapították meg, úgy az 1910. évre mint az 1911. évre szóló felhatalmazási törvény ilyen irányú kiegészítésre szorul.

A miniszterelnök felhasználta az alkalmat, hogy a drágaság kérdéséről nevezetes és egyben nagyon megnyugtató kijelentést tegyen. A kormány foglalkozik a drágaság enyhítésének eszközeivel és hogy mennyire

komolyan foglalkozik, erre jellemző a miniszterelnök kifejezése, aki csapásnak minősítette a dolgozó osztályok nehéz megélhetését. Ez súlyos szó a kormány elnökének ajkáról, mely kifejezője nemcsak a kérdés jelentőségének, de annak is, hogy a kormány mily mértékben éri a maga felelősségét. De éppen olyan súlyos és nevezetes a miniszterelnök ama másik kijelentése, hogy a kérdés megoldása miért olyan nehéz és azért kíván olyan nagy körültekintést, mert az eszközök megválasztása tekintetében a társadalom különböző rétegeit nagyon éles ellentétek választják el és ezek a rétegek egymással valószínűleg harcban állanak. Itt tulajdonképpen két nagy feladatról van szó. Enyhíteni a drágaságon és békét teremteni gazdasági tényezők egymás ellen folyó harcaiban. Nagy feladat ez, talán a legnagyobb a mai magyar politikusok problémái között. Ehez olyan tulajdonságok kellenek, amelyekkel nagyon kevés kormányfő-fü rendelkezik. Ehhez nem elég az erő, az elszántság, a céltudatosság. Ehhez szív kell, mely nem félti a hatalmat az ellentétes érdekektől.

Az iskolai mulasztásokról.

Írta: Vida Lajos állami tanító.

Felolvasatott „A Csongrad vármegyei (Aiódi) tanítóegyesület” Tiszntuli Járasköri 1910 november hó 14 én Szentesen tartott közgyűlésén

T. Járasköri Gyűlés!

Nincs tanítással foglalkozó egység, aki ne lenne tisztában azzal, mely hátrányos befolyással van az iskolás növendékek mulasztása egy az iskola belső életére, mint magára az illető növendékre. Hátrányos a növendék mulasztása az iskola belső életére azért, mert hátráltatja a növendékek együttes előre haladását; magára az illető növendékre azért, mert az egyes tantárgyakból való ismeretel — gyakori mulasztások esetén — hézagok maradnak, amire tovább építeni sokszor hasztalan kísérletezés a tanító részéről. Így történik meg az a törvény ellenes állapot, hogy az illető növendék a III-ik vagy IV. elemi osztályból — a legfőbb ismeretek hiányával — kerül 12 éves korában az ismételőbe. Ezideig az írás, olvasás és számolás alap elemét sajátította el a némi földrajzi fogalmakat szerzett

szonharom év óta nem láttam kastélyomat. Egy kisé bizony el volt az hanyagolva, de én nem vettem észre, mert a boldog gyermekkor elevenedett fel szemem előtt s úgy tetszett nekem, mintha anyám karcsu alakját látnám az alléokban. Az atyám komoly arca is megjelent előttem s a penészszag nemsokára címűt a tengernek sós lehetetlétől s az esti szélőt, mely a fenyők koronájában susogott s csakhamar álomba ringatott engemet is.

Hat hónap alatt teljesen kigyógyultam s mar nem törődtem az étlap összeállításával, mert kitűnő étvágyam volt s mindent elfogyasztottam, a mit elém tettek. Csak a buskomorságot nem tudta még Andol meggyógyítani.

— Mit tegyek? Sétáljak, vadászszak, egyem, aludjam? Micsoda irigylésre méltó existencia ez!

Néhány távoli rokonon kívül nem tartozott hozzám senki. Ezek szinte tolokodón biztosítottak rokonszenvekről, hiszen örökölni vélték tőlem. Különbén én nem igen ismerkedtem senkivel s csak akkor hagytam el házamat, ha üzleti dolgok miatt Aixbe vagy Marseillebe kellett mennem.

Egy délután Aixben Z. báróval találkoztam, aki ifjúkori barátom volt. Egy nyilvános kertbe mentünk s ott beszélgettünk, mikor egyszerre egy angyalszélű arcú leányt pillantottam meg, a ki anyjával egy löcán ült egy fa árnyékában.

Ugy intéztem a dolgot, hogy sétaközben minduntalan elhaladjunk a két nő előtt s a nélkül hogy izgalmamot elarunám diplomatikusan kitudtam a bárótól, kik ezek a hölgyek. Yvonne egy hivatalnok leánya, a ki néhány év előtt halt meg, teljesen vagyontalannul hagyva özvegyét és egyetlen gyermekét. Mindössze csekély penziójuk maradt. Ez volt az ok, a miért a leány angyali szépsége dacára, még most sem ment férjhez.

— Noked való feleség volna! — tette hozzá a báró tréfásan.

Én tiltakoztam:

— Ugyan, egy korombeli férfi! Micsoda örültég volna az!

— Bah, negyven esztendő! Ha vagyonom volna, mint neked, bizony nem gondolkodnék egy pillanatig sem. De az én rosszabb mint közepes körülményeim nem engedik meg nekem a házasság fényűzését.

Minden ellenvetéscsere ellenérvvel vá-

laszolt s csabító színekkel festette ki előttem a jövőt, hogy végre levett a lábamról. Megbiztam őt, hogy legyen segítségemre a dolgom. Az anya örömmel fogadta ajánlatomat, de Yvonne kerekén visszautasított.

Szenvedélyemet ez még jobban tüzelte.

Yvonne épp oly büszke, a milyen szép, nem akar érdekből férjhez menni, csak szerelemből! Meg fogom nyerni a szerelmét! Hat hónapja következett ezután az udvarlásnak, s a lázas félcímek és bimbózó reménykedések. Végre igent mondott.

Boldog voltam s házasságunk első idejében napról-napra boldogabb. De néhány hónap múlva úgy véltém észrevenni, hogy Yvonne meglabus lett, amit nem birt egészen eltitkolni előttem. Vajjon megbánta elhatározását vagy nem találta bennem azt fel, a kit remélt? Nehéz volt ezt hinni hiszen gyengédsége nem változott irányomban. Ez végtelenül bántott. Hiszen másképp én lettem volna a legszerelemesebb halandó. A feleségem szerelme visszaadta nekem a magamban való hitet, ifjúságomat, lelkesedésemet, husz évvel éreztem magamat fiatalabbnak, a mióta őt a karjaimba zártam.

Andolt ezköben egészen átváltoztattuk. A szobákat másként rendeztük be s sok ven-

saját megyéjéről és Magyarország beosztásáról. Azonban ismeretlen maradt előtte saját nemzete története — mint a község és haza polgárának — jogai és kötelezései stb. Ezeket mind az ismétlé iskolában kellene kipótolni. Azonban, nem tudni miköböl, de a mi népünk határozottan ellenszenvvel viseltetik az ismétlé iskola iránt. A legtöbb szülő maga beszél a gyermekét még ha annak kedve lenne is az iskolába járásra, »Ne tanulj fiam! Tudsz írni, olvasni, számolni. Elég lesz az neked! Eredj inkább napszámra; abból jobban megéllünk, mint a tanulóból! Az iskola csak a tanítódnak ad kenyeret, de nekünk nem. — Ilyen kifakadásokkal állnak elő a növendékek és szülők, amidőn mulasztás igazolására magukhoz idézzük őket. Természetesen a tanító az ilyen okot nem fogadhatja el igazolásul a szülőfő figyelemzetit a következményekre s a mulasztást betervezi az előjáróshoz további intézkedésre. Az előjáróshoz is megteszi köteleességét. Az illető szülő megint, ismételt esetben kirója a bírságot. A szülő azonban nem fizet, tehát az előjáróshoz kénytelen foglaltatni, annnyival inkább is, mivel a tanító a növendéket ez idő alatt már III—IV-ed izben is kénytelen jelenteni s újabb bírság mindaddig nem róható ki, míg az első bírság midaddig nem róható ki, míg az első bírság be nem hajtató. A joglálás alkalmával az elsőfokú 1 koronas bírság fejében beírnak egy súldót vagy malacot s mivel a szülő még mindig nem fizet, kimennek árverésre. Amde ezidő alatt a lefoglalt súldó elpusztult — amit a szomszéd tanuk is igazolnak — más lefoglalható tárgy nem lévén, kénytelen az előjáróshoz a kirótt bírságot leírni a hiánylati jegyzőkönyv alapján. Így a szülő megszabadul a bírságtól, mert a kirótt bírságot még közmunkába sem dolgozza le, gyermeke akkor mulaszt, amikor neki tetszik. Az ilyen eljárás pedig a városnak belekerül 10—20 korona fuvardíjba.

Ime az eddig mondottakból is kitűnik, mily hátrányos kihatása van az iskolai mulasztásoknak. És ha semmi egyéb indok nem vezérelne is, hogy a mulasztásokkal behatóan foglalkozzunk, elég maga az az egy körülmény, hogy az illető növendék 12 éves korára nem juthat fel az V-VI osztályba. Különösen mi-tanyai tanítók tapasztaljuk ezt évről-évre és éppen azért, mivel a népoktatási törvény szigorúan megköveteli hogy a növendék 12 éves korára az elemi népiskola mind a 6 osztályát elvégezze és mivel az V—VI osztály elhanyagolása a tanító részéről legyeimi vétséget képez vizsgájuk meg közelebbről az iskolai mu-

lasztások okait, tekintettel a tanyai viszonyokra.

I. Bír a miniszteri tanterv és utasítás nem tesz különbséget városi és tanyai iskola között, mégis — a mulasztások tekintetében — el kell választanunk a kettőt egymástól. A tanyán már akkor mulaszt az iskola köteles, amikor még iskolába sem jár, mulaszt azért, mert 6 éves korában fel sem adják az iskolába. A közelebb lakók felmentetik orvosi bizonyítvány alapján, a 3 km. távolságon túl lakókat az előjáróshoz hivatalból menti fel mert ma már minden szülő tudja, hogy 3 km.-en túl nem köteles gyermekét iskoláztatni. És ha mégis akad néha-néha (1—2) 6 éves növendék, az a novemberi esőzések idején ágyba kerül karácsonyig s karácsonyig kezdve mindaddig gyengélkedő marad míg az idő tavasszal ki nem ereszt. Így maradt el a többiöt és ismételi az osztályt. Dehát lehetne-e ezen állapotot segíteni s hogyan?

Szentesen van ez idő szerint a határban 15 állami iskola s ezidő szerint úgy nagyságukra, mint egymástól való távolságukra nézve is teljesen megfelelnek a követelményeknek, figyelmen kívül hagyva a hékdí iskolát (melynek kibővítése befejezett dolog) és az alsórtéri munkástelepet, ahol nem lehet elzárkózni új iskola építés elől. A térképen is ki van jelölve minden egyes iskola körzete (3 km. távolság az iskolától minden irányban) s ha megnézzük a térképet, azt találjuk, hogy egyik iskola körzete bele esik a másik iskola körzetébe s alig van néhány tanya, amely az így megjelölt körzetben kívül esik. És mégis mit tapasztalunk? Annyi a 3 km. távolságon túl lakó növendékeink létszáma, hogy ha ezeket leszámítjuk, alig maradt 15—20 növendékünk, aki köteles iskolába járni. Nem ritka az olyan eset, hogy az illető növendék lakását az iskolától csak egy düllő föld választja el, mégis a mérnöki igazolvány 3—4 km. távolságot tüntet fel, mivel annyi utat kellene megtenni a növendéknek, ha a rendes uton jarna iskolába. Arra is van példa, hogy az illető növendék lakását csak egy csatorna választja el az iskolától, mégis 4—5 km. távolságra lakik az iskolától, legalább is ennyi utat kellene megtenni annak az iskoláshoz, ha ugyan kedve volna a rendes uton járni. Amde mindennütt megyén, a csatornán keresztül fektetett palló-deszkán jarnak az ilyen növendékek és nem a rendes uton. Igaz hogy nem köteles elereszteni senki sem a megyén senkit, sem arra nem kötelezhető, hogy a csatornán áttett padlódeszkán keresztül járassa gyermekét iskolába. Dehát akkor miért nem úgy van

ez a térképen is kijelölve? Szerintem ugyan kár lenne változtatni az iskolakörzeteken sőt köteleznék minden szülőt — aki a jelenleg megjelölt körzeten belül lakik — hogy iskolás gyermekét pontosan járassa iskolába és egynek sem adom ki a mérnöki igazolványt, hogy túl lakik a 3 km.-en. Igaz ugyan hogy a gyermek sem járhat a levegőbe iskolába, hanem másrésztől is az igaz, hogy ebben az esetben a lakosság megkereshetné az előjáróshoz alkalmas düllő-utak kijelölésére és csatornatérő építésére. Hiszem, hogy méltányos esetben az előjáróshoz sem zárkóznék el annyival inkább is, mert ma már nemcsak a gyermekek jarnak iskolába, hanem ott keresik és találják fel szellemi táplálékukat a felnőttek is. Amidőn a mezei munká megszűnik, beköszönt a tél, minden tanyai iskolában megkezdődik a felnőttek oktatása, a gazdasági irányú felolvasások analfabéták tanítása, isteni tiszteletek tartása, szülei értekezletek stb, melyek mind azt kívánják, hogy az iskola minden irányból könnyen megközelíthető, elérhető legyen bárki által is. A jövő szintén e mellett szól. A városban levő lakosság húzódik a tanyákra Egyre-másra épülnek az újabbnál újabb épületek sűrűsödik a népesség s ma már elérkezett annak is az ideje hogy egyes intézményeinket künn a tanyán is meg kell honosítanunk. Így nagy szükség lenne a passzus írásra, anyakönyvvizetésre egy kisebb fajta olvasó körre, gazdasági körre postára mező ör baba és orvos határra stb... Mindezek gőc pontjánál részben az iskola részben az iskola környéke a legalkalmasabb. Tehát le kell dönteni el kell törölni a 3 km-es távolságot s akkor majd jobban megsza porodik az V—VI osztályos növendékek ink létszáma s nem kerül ki az iskolából évről-évre 12 éves növendék anélkül, hogy előbb saját hazája földrajzi és gazdasági viszonyait és saját nemzete történetével meg ne ismerkednék.

Addig is míg ez az állapot bekövetkezik, szükségesnek tartanám minden egyes iskola körzetére vonatkozólag, hogy a hatóság hivatalosan közzölje minden egyes iskola tanítójával a hozzátartozó tanyaszámokat. Ezen hivatalos kimutatásban különösen megjelölendő lenne azon tanyák száma, amelyek a 3 km. távolságon kívül esnek. Ebben az esetben minden egyes tanító tudna mely növendékek azok, kikről igazolatlan mulasztás nem terjeszhető be és usm terheind a hatóságok oly mulasztások kimutatásával, melyeknek bírságösszegei — távolság miatt — leiratnak.

Erre nézve már mi szentesi tanítók megtettük a szükséges intézkedéseket s biz-

dég járt hozzánk. Persze a báró is gyakran felkeresett bennünket s néha napokig vendégünk maradt.

Egy késői délután a nyitott broken mi hármán kirándulást tettünk. Én hajtottam, a feleségem bal oldalomon ült, a báró pedig hátul. Kirándulásunk célja a legközelebbi városka volt, a hol vásár volt éppen s a hol különben is dolgom volt a jegyzővel.

De már feie uton találkoztunk vele.
— Fontaniembe kell mennem — mondta.
— Akkor hát üljön be ide, — felietem — az ugvis utba csik s aközben megbeszélhetjük dolgunkat.

Feleségem könnyedén leugrott a bakról s a báró mellé ült, hátra. A jegyző mellém került. Fontaniemben leszállt helyéről s feleségem vissza akart ülni. De én a fehér porra mutattam, mely lovaimat már egész szürkév tette s intettem neki hogy csak maradjon a báró mellett.

— Nem érdemes, — mondtam — félóra alatt hazaérünk.

Ő még valamit mondott, de nem értetem s már a gyepöl a kezembem volt.

Fontanientől Andolig sziklás utak között

megyünk el s balról magas kőfalak meredeznek égnék, jobbról pedig alacsony kőrákások, a honnan húsz méteres mélység látszik közvetlen közelben az ut mellett. Ebbe a mélységbe egy folyó szakad belé.

Körülbelül negyedórai kocsizás után az ut súlyedai kezdett s minden figyelmet a lovakra kellett forditanom. Eddig csak hanyagok tartottam a gyepölt és minduntalan visszafordultam feleségemhez és a báróhoz, hogy beszélgetésükben résztvegyek.

Hogy őn a következöket megérthesse, el kell mondanom, hogy a napot jobbról kaptuk, s hogy a báró és feleségem kénytelen volt a napnak háttal üni.

Egyszerre a baloldali sziklafaion két árnykép jelent meg, mintha csökbán akarna összeforrni. Az egész szinte villamszerű gyorsasággal tünt fel és tünt ismét el, mert a következö pillanatban már vége szakadt a falnak s füves lankás következett.

De mielőtt még gondolataimat tisztázhattam volna, újra sziklafal következett s olyan élesen láttam a két árnyképet, mintha tükörbe néznék. A báró a feleségem fölé hajolva, megcsókolta a nyakát!

Lehetséges ez? Igaz lenne ez?.. Vagy csak hallucináció? Ugy megreszkettem, mintha ököllel ütöttek volna fejbe. Az árnykép a kocsival együtt szaladt tova a sziklafaion, mintha gunyolna.

A nélkül, hogy hátránéznék, elkezdtem verni a lovakat, mint egy örült. Egyuttal a meredek széle felé rántottam őket..

Mikor magamhoz tértem, egészen a meredély szélén találtam magamat, félig a rettenetes mélység fölött lebegve... Egy sűrű bokor tartott fenn s mentett meg a lezuhanástól.

Halk hang hallatszott felém.
— Rapul!

A feleségem kiáltása volt, a ki az alattam lévő sziklaba kapaszkodott. Ugy látszott, hogy nem nagyon sérült meg.

Kissé felemelkedtem.

— Láttam... láttam azt a csókot!...

— Én Istenem! — mormogta ő s eleresztve a sziklát, hangtalanul esett le, még egy meleg, gyengéd tekintetét vetve reám...

Munkások, a kik hallották a kocszi zuhanását a közelből, segítségemre siettek. A bal lábam kitérőtt s a vállam kificamodott, nem bírtam mozdulni sem.

tosítást nyertünk hogy megkapjuk az ily mó-
on kijelölt tananyagokat. Sajnos, hogy még
míndezideig nem történt meg.

Az iskolai mulasztásoknak legalább 50
százaléka az őszi és tavaszi mezőmunkák ide-
jére esik.

Lovat hajtani, vetésre, avagy kisebb
testvéreire ügyelni, kanász vagy béres he-
lyett jószágot őrizni, csutkatővel venni stb.
fogják odahaza a növényeket sokszor hét-
számra is, némely helyen még napszámra is
ellálik, legalább addig sem eszik otthon.
Ezen a bajon kellene leginkább segíteni de,
hogyan?

Az a 15—20 holdas kisbirtokos nem fi-
zethet napszámot csutkatőverésért, nem fogad-
hat lohájtót szántani, pásztort jószágot őriz-
ni! Örül ha természetéből az adót, a kenyér-
nek valót, a vetőmagot fedezni, magát és
családját ruházzal ellátni tudja. Még a ma-
gáé mellett néhány hold feles, harmados
vagy aradás földet is művel, különben nem
telik zsidóknak. Hogy ne használja be hat
a maga családját a saját gazdaságában, ha
míndjárt akár milyeni bírsággal fenyegetik is?
Vagy ha még erre kerülne is a sor, nem szívesebben fizeti-e meg azt az 1—2 korona
bírságot a maga családjaért, mint inkább
annak a lohájtónak naponta 2 korona
napszámot, akit azonosul még kosszal is el kell
látni? Azután kérdés, vajon érdemes-e az a
kisbirtokos, aki máskülönben rendes takarék-
kos szorgalmas, tehát hasznos polgára a
hazának? De emellett a birtokához képest
legjobban megvan terhelve adóval is, sőt
még azután a kis birtoka után is kamatokat
is törlesztenie kell, mivel legalább fele adós-
ság! stb. . . . A figyelemes szemlélőnek tud-
nia kell, hogy ma már az ilyen kisbirtokos
helyzete a legnehezebb, mert sajátjukat alig
birják megtartani, s a családi szaporulat
és a kicsike is aprózik folytonosan. Se-
gítséget sehonnan sem várhat másól mint
magától. Hat akkor mi — néptanítók akik a
nép javán, boldogságán, előrehaladásán kell,
hogy munkálkodjunk, mi büntetessük, véte-
sük el tőle még azt az 1 koronát is, ami
nincs neki!

Nem lehet ezt megtenni! Másképpen
kell ezen az állapoton segíteni!

Avagy a másik szegény napszám-
tanás ember, aki ősszel is, tavasszal is, 3—4
hétig segít szántani, vetni a gazdáknak, hogy
ennek ellenében lakást és téli tűzrevalót kap-
jon — a maga felfogása szerint nem joga-
san állítja e el 50—90 fillér napszám mellett
iskolakeztes családtagját? Hízacsakja megdög-
lött, zsidóknak nélkül jóformán könyöradomány-

Ezek a munkások mondták el a továb-
bit nekem. A feleségem összetörve fekszik
lent a mélyben. A kocsi romjai alól pedig
a báró hulláját húzták ki a mely a felismer-
hetlenségig el volt torzuva.

Magam is soká lebegtem élet és halál
között. Később az orvosok művésze győ-
zött. Megátkoztam őket, megátkoztam saját
életemet is. Egy árnykép áldozata voltam.
Nemsokára bebizonyosodott, hogy Yvonne
ártatlan volt. Iróasztalában egy csomó
levelet találtam, amelyet a báró írt neki
Ezekből megtudtam, hogy régen szeretett
Yvonne-t, de az őzés nem engedte, hogy
a teljesen vagyontalan árva nevéjé te-
gye. Azt remélte, hogy mikor az én fele-
ségem lesz, maitresszévé teheti. De a leve-
lekből az is látszott, hogy Yvonne válasz-
 nélkül hagyta azokat, hogy mindig ellentállt
neki s ha nem vallotta be nekem az egész
dolgot, azért történt, mert nem akarta gyer-
mekkori barátságát emlékként is megmérgezni.
Az a csók, a melyet én láttam, az első volt
s a báró az Yvonne beleegyezése nélkül
lopta azt a vallára. Feleségem ártatlan volt
s én megöltem őt! . . .

ból teletette ki nagy számú családját, mert a
szegénynek sok a gyermeke. Ezért a kö-
nyöradományért is tavasszal kell egyik he-
lyen szántani, vetni, másik helyen tapasztani,
vályogot venni, feleségének mosni, me-
szelni stb. Csuda-e? ha ilyen alkalommal, ami-
dön az apa szántani, az anya mosni van,
— egyik az egyik, másik a másik helyen,
az iskolás gyermekét odahaza fogják a kis-
sebb testvéreire vigyázni esetleg a téli zsi-
radékot csutkatőveréssel lohájtással leszolgá-
lni segíteni? Van-e szíve van-e leike annak
a tanítónak ily esetben bünteteni? S ha
van, ugyan mit ér el vele? Javított-e vala-
mit annak a szülőnek, gyermeknek vagy
maganak az iskolának az állapotán? És hany
ilyen vagy ehhez hasonló eset fordul elő
évről-évre! A növények hanyagok, e miatt
osztályt ismét, majd az egyik, majd a má-
sik osztályban, néha kétszer is egymásután
és nagyon jó, ha az ily rövendék elvégze-
keti a III.-ik osztályt, mikorra a 12 évet
betölti. Hol van itt a feyelemi felelősség?
Hogyan lehetne ezen, immár tarthatatlan
helyzetben segíteni akként, hogy ebből mind
a kisbirtokos, mind a szegény ember hasznot
látna a tanúgy hátránya nélkül? . . . Talán
közöttünk is lesznek sokan, akik amár
nagy elterjedésnek örvendő fél-napos tanítási-
rendszert javasolnak! Megvallom hőgyeim
és uraim! én nem vagyok his, s fél-napos
tanításnak, sőt bizonyos önkénytelen aggo-
dalommal figyelem mar régebb idő óta, mily
rohamosan hódít tért más városokban és fél-
naposrendszer az elemi népiskolákban is.
Mégis — bár mennyire ellenszenves ez réam
nézve — más megoldást nem tallok. Érzem
hogy mi sem zárkoztunk el teljesen ezen
rendszer elől, hogy nekünk is alkalmaznunk
kell a fél-napos tanítási rendet! Csak az a
kérdés, mikor? és melyik osztályokban?

Hogy ezekre a kérdésekre minden el-
fogultságtól ment feleletet adhassunk világo-
sítsuk meg ezt a kérdést más oldalról is.

Folyt. köv.

Ujdonosságok.

Szentes. 1910. november 24.

— Duna-Tisza-csatorna. A Csongrád-
nál torkoló Duna-Tisza-csatorna építése ügyé-
ben a mult hét folyamán ismét történt egy
lépés, mely azt mutatja, hogy a vidékünkre
nagyhorderejű, az ország gazdasági életére
nagyjelentőségű terv a megvalósuláshoz kö-
zeledik. A nepokban a kereskedelemügyi mi-
nisztérium szakközvegeivel angol mérnökök
jártak Csongrádon, hogy a csatorna ottani
betorkolását és irányát a helyszínen tanulmá-
nyozzák, amiből talán joggal lehet arra kö-
vetkeztetni, hogy a kereskedelmi miniszter a
csatornának magánvállalatban való közeli ki-
építését tervezi.

— A halgazdaság fontossága. Gróf S e-
r é n y i földművelésügyi miniszter, az álta-
lánosan érzett élelmiszernek drágasága miatt
egy praktikus tanácsot ad a törvényhatósá-
goknak, a törv. hat. joggal felruházott váro-
soknak és a vármegyei gazdasági egyesüle-
teknek. — Azt mondja ugyanis, hogy a hal,
— minden más húsnál olcsóbban termelhető
anyag s nagyon alkalmas arra, hogy a hús
drágaságot enyhítse. Figyelmeztet arra, hogy
a halgazdaság üzeme csak kevés emberi munkát
igényel s ez okon a halgazdaság beillesz-
tethető úgy a nagy, mint a kisgazdaságok üzem
keretébe. A halgazdaságnak molegen való
felkarolását tehát óhajtja és kívánja a minisz-
ter, s igéri, hogy a halgazdaságok létesüle-
sét anyagi támogatásban is fogja részesíteni.

Ez a segélyezés abban állana, hogy úgy
községeknek, mint társult, vagy magán bir-
toskosoknak, a befektetett költségek bizonyos
hányad részének megtérítését igéri, — azon

felül a halpeték és apró halakat részben fele-
áron, részben teljesen díjtalanul bocsátja a
tőgazdasági rendelkezésére. Minthogy azon-
ban az 1911. évi állami költségvetés már
össze van állítva és hogy az 1912. évi állam
hitelben, ezen nagyobb összegű költséget fel-
vehesse, — már most felhívja az érdekelte-
ket, hogy a fenti szükségletéről a legkimeri-
tőbben tájékozassék. Azok részére, kik a
haltermeléssel okserűen foglalkozni akarnak,
az országos halászati felügyelőség teljesen díj-
talanul készít tervet és ad útmutatást min-
den felmerülhető kérdésben. Az ebbeli igé-
nyek, a jelenlegi helyzet részletes körülír-
ásával, valamint az óhajtott segélyezés mérté-
kének felelítésével, szabályszerű folyamod-
ványba foglalva mentül előbb a földművelés-
ügyi miniszter elé terjesztendők. E tekintet
ben a csongrádmegyei gazdasági egyesület
készséggel ad felvilágosítást.

— Kiss Zsigmond: királyi tanácsos.
Városi és vármegyei közéletünknek egyik leg-
tisztelendőbb, közbecsülésben és közszerettségben
álló tagját, K i s s Zsigmondot, aki szinte
egy emberöltő óta vezetőférfia a városi tan-
ügynek, mint a városi iskolaszék elnöke, az a
jól megérdemelt kitüntetés érte, hogy ő
felsége királyi tanácsossá nevezte ki. A ki-
tüntetéshez, melyre puritán, önzetlen szolgál-
lásával a közérdeknek, K i s s Zsigmond
már régtől rászolgált, velünk együtt bizo-
nyára Szentes város egész társadalma igaz
szívvvel, szeretettel gratulál közéletünk vete-
rán bajnokának.

— Ujfajta szivarok. Bécsből jelentik:
A dohányjövődék már legközelebb hat ujfajta
szivart bocsát a különlegességi forgalomba.
Az első három fajta Havanna-levelekből ké-
szül. Ezek az Idealis, a melynek száza 90
korona, a Victoria (60 korona) és az Entre-
actos (45 korona), de mind a három minő-
ség 25 darabonként is kapható. A másik há-
rom új szivarfajta: Imperatores (65 korona),
Aromatics (40 korona) és Grachie, amely-
nek száza 80 korona. Mind a hat új szivar-
fajta kiállítása és csomagolása tetszetős lesz.

— A kórház kibővítése. A helyügyminisz-
ter a vármegye által a megyei kórházhoz
kibővítése céljából vett mintegy 5 holdnyi
ingatlan adásvételi szerződését jóváhagyta,
most már csak az új területen építendő pa-
vilonok elhelyezésének és költségeinek megá-
llapítása van hátra, ez azonban azon körül-
mény hatállaftja, hogy a miniszter által ki-
vánt részletes terv és költségvetés még eddig
nem készült el, s így a bővítés végleges
jóváahyása csak ezen műszaki iratok fel-
terjesztése után várható. Itt említtük meg,
hogy a kórháznál levő betegszufoaltság követ-
keztében a várm. kórházi bizottság a múlt
héten tartott ülésén elrendelte, hogy a földi
betegk elhelyezése végett ideiglenesen e
céra alkalmas magánhelyiségek tereltesenek
ki. Ugyanezen ülésén a kórházi bizottság en-
gedélyt adott a kórháznál jelenleg használt
benzinmotor kicserélésére, s a helyett egy
villanyos motor beszerzésére, mely sokkal
biztosabb, gazdaságosabb. Az új villanyos
motorhoz az áramot a helybeli városi villa-
nyos telc szolgáltatja, mely a vele kötött
szerződésben kötött szerződésben kötelezett
szégek vállal arra, hogy 1911 ján 1 től állan-
dóan nappali áramot is szolgáltat.

— Négyessy László meghívása. A buda-
pesti tudomány-egyetem bölcsészeti kara 29
szavazattal 11 ellenében meghívta a magyar
irodalomtörténeti tanszékére N e g y e s s y

László magántanárt, a gyakorló gimnázium vezető tanárát. Négyessy László Szentesen született 1861-ben. Tanári pályáját 1885-ben kezdte, mint világi tanár az egri katolikus főgimnáziumban. 1887-től 1891-ig a szolnoki állami főgimnázium tanára volt és 1891-óta a tanárképző intézet gyakorló gimnáziumának vezető tanára. 1893-ban magántanári képesítést nyert a budapesti tudományegyetemen a poétika, retorika és stílus-tika köréből. 1896-ban a Magyar Tudományos Akadémia, 1904-ben pedig a Kisludytársaság választotta meg tagjának. Az Országos Középiszkolai Tanár-egyesületnek 1896 tól kezdve főtitkára volt. 1906-ban, Beóhiy Zolt távozásával, az egyesület elnökévé választották. Tagja a Szent István Társulat tudományos és irodalmi osztályának is. Négyessy László a magyar verselméletre vonatkozólag fejtett ki tudományos munkásságot, majd pedig a magyar irodalomtörténet és az esztétika köréből írt munkáival keltett feltűnést. A Kisludytársaságban számos ünnepi előadást tartott és nagy feltűnést keltett A modern költészet eredete című tanulmánya.

— A megyei képviselőválasztáshoz. A nov. 23 kán megejtett megyei képviselőválasztás általános eredményét az új szentesi képviselők megnevezésével már a múlt számunkban közöltük. — Ezen közlemény pótlásul közreadjuk a vármegye többi községeiben is megválasztottak neveit a következőkben: Megválasztottak: a csongrádi kerületben: Éder János, Forgó Gergely, Dr. Szőke Jenő, Gulyás Abel, Dr. Rázosnyai Pál, Hegyi Antal; a csanyateleki kerületben Dr. Benedek József, Matolay Miklós és Keviczki Sándor, a Mindszenti kerületben Veres Sándor Bozó Balázs, Vigh Gyula, Cicatricis Béla, a szegvári kerületben Vig Miklós, Orosz János, Szilady Géza, a kiskundorozsmai kerületben Tajthy Ferencz, Magyar János, Varga János, Czékus Imre, Varga György a horgosi kerületben Fodor Mátyas, Burg Dénes a kisteleki kerületben Tekulics Sándor, Kapás Pál, Tóth T. Tamás a lgyödi kerületben Kovács Gyula, Benyhái Sándor és Molnár István.

— Iparosok figyelmébe. Minden iparosnak önmagá iránti kötelessége, hogy választott iparágában szerzett jártasságán kívül, olyan ismeretekkel is tudjon rendelkezni, ami képessé teszi arra, hogy a külfölddel és gyárrakkal is felvehesse a versenyt. Erre nézve nagyon szép eszmét pendített meg dr. Cicatricis Lajos Csongrád-vármegye főispánja, ki egy helyben felállítandó munkásgimnázium létesítését eszközölte ki államsegéllyel. Ezen gimnázium felolcáló tananyagát — iparágankénti felhasználását személyesen fogja ismertetni f. hó 28-án, azaz hétfőn este fél 6 órakor az ipartestület nagytermében tartandó értekezleten, melyre úgy az önálló, mint segédiparosok ez úton hívatnak meg. Saját érdekeket tekintve, kívánatos lenne, hogy azon minél tömegesebben megjelenjenek.

— Meteor időjósítása. Az országszerzte Meteor néven közismert Vozár Pál mérnök időjelzése a következő: A téli idő korán beállott, megfelelőleg Szaturnusz befolyásának melyet ez alkalommal nem keresztetett, más ellentétes erőhatás, még a napfoltok sem igen zavarták, miután a Nap legtöbbször fölmentes volt, mint ahogy jelenleg is az. A hidegjelleg tovább tart, csupán a 26-ki mint Vénuszának együttállása ígér enyhülteket, legvalószínűbb csapadékos időt, mely azonban hó is lehet, 28—29—30-ikiak hideg be-

folýásaik. December havának változási napjai 1—2—9—12—15—16—23—26—28 és 31-re esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 2-ik enyhe, 12 hideg, 15 csapadékos, havas, 26 hideg, szeles, esetleg viharos jelleggel. December hava ezek szerint első napjaiban enyhébb jelleggel érvényesül, de aztán a hideg idő veszi át az uralkodását úgy, hogy ezen jelleg kevés kivétellel az egész hónapban magmarad, havas, szeles, sőt viharos időjárással.

— Főúri vadászat. Az őgróf Pallavicini téli idej vadászatán Miklós Nikolajevics orosz nagyherceg is részt vesz. A nagyherceg f. hó 28-án 5 óra 35 perckor gyorsvonaton érkezik Kistelekre. Innen egyenesen a pusztaszeri kastélyba hajt, hol a vadászatok idején állandóan lakni fog. A vadászatok november 29—30-án és dec. 1—2-ikán lesznek megtartva. November 29-én Homokon, 30-án Hantházán, december 1-én az Ujmajorban és 2-ikán Pusztaszeren vadászik a főúri társaság.

— Jégtilalmi rendelet, melylyel Mátyffy Ferenc dr. polgármester a kolera-veszedelemre való tekintettel, a természetes jégnek a tél folyamán a Kercából és a Tiszából való bevermelését hatóságilag eltiltotta, nagy visszatetszést keltett a közvetlenül érdekeltek kereskedők és húsiparosok körében. Az érdekeltek, mintegy egyenven, a f. hó 24-én a kereskedők egyesületének, Fekete Albertnek és Fenyvesi Adolf dr. ügyvédnek vezetése mellett, testületileg keresték fel a polgármestert, hogy tölje a rendelet visszavonását kérjék. Tanácsülés lévén, a polgármester ekkor a küldöttséget nem fogadta, mire a kereskedők és iparosok az alispánhoz vonultak fel, ahol Fenyvesi Adolf dr. ügyvéd tolmácsolta kérésüket. Nagy Sándor dr. alispán a kérésre azt válaszolta, hogy főlebbezés nélkül semmi jogalapja nincs a polgármesteri intézkedésbe beavatkozni; ígerte azonban, hogy a sérelmesnek tartott rendelet megfőlebbezése esetén, sürgősen és soronkívül fogja azt elintézni. Az érdekeltek iparosok és kereskedők küldöttsége aztán másnap, pénteken kereste fel kérésével a polgármestert, aki azonban, az orvosi szakvéleményre való hivatkozással, a jégtilalmi rendelet visszavonását megtagadta. Ily módon a közvetlenül érdekeltek abba a kényszer helyzetbe jutnak, hogy a sérelmesnek tartott rendelet fölöttes hatósági feloldást főlebbezés útján szorgalmazzák. Ez a jégkérdés azonban nem csupán a közvetlenül érdekeltek kereskedők és húsiparosok ügye, hanem nagyon széleskörű ügye a fogyasztó nagyközönségnek is és mert így van: ez kötelességükkel teszi, hogy most már ezzel a kérdéssel, azt minden oldalról megvilágítva, a nyilvánosság is sürgősen foglalalkozzék. — A közvetlenül érdekeltek nevében különben, értesülésünk szerint, Fenyvesi Adolf dr. a főlebbezést már benyújtotta a vármegyén.

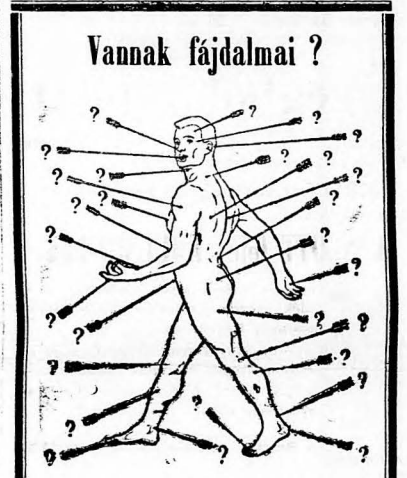
— Uj jogtudor. Löwy Arthur főldink, f. hó 25-én tette le a budapesti tudományegyetemen a juris doktorátust.

— Megyei tisztviselők státuszrendezése. A vármegyei törvényhatóságok tisztviselőinek státuszrendezése érdekében a megyei tisztviselők egyesületének igazgató választmánya tegnap gyűlést tartott Budapesten. A gyűlésre vármegyénkől Nagy Sándor dr. alispán f. hó 25-én a fővárosba útazott. A választmány tegnap a státuszrendezés ügyében testületileg tiszteltet a miniszterelnöknel mint belügyminiszternel.

— Egybekelés. Németh István helybeli polgártársunk leányával, Margitkával a tegnapi tartotta egybekelési ünnepélyét Mersa Mihály fiatal iparos.

— Felolvasás. A ref. kör nov. 27-én délután 4 órakor a kör helyiségében a következő műsorral tartja meg felolvasó estélyét. Felolvasnak: Rásó János s. Ielkész és Varga Ferenc tanító. Szaval: Antal Aranka. A felsőpárti iskolában felolvasnak: Sebestyén Béla s. Ielkész és Bercei Károly tanító. Szaval: Vajda Károly úr. A felolvasó estélyen a kör tagjai és az érdeklődők szívesen láttatnak.

— Kabaret. Ma este fél 8 órakor lesz az ipartestület nagytermében az iparos ifjaknak már általunk is jelzett kabaretja, — ismervé azt az igyekezetet, melyet a rendezőség kifejtetni szokott minden egyes mulatság rendezésénél a közönség szórakoztatására — egy igen kedélyes estét jósolhatunk a mulatózóknak. — Felkértünk annak közlésére, hogy a kik meghívót szoktak kapni, de most tévedésből nem kaptak, meghívó nélkül is szívesen láttatnak. Belépődíj 60 fillér, a táncolóknak 1 kor. 60 fillér.

Használjon Feller-téle Elsafuidot és Feller-féle Elsapilulákat, melyek egyedül készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 126 sz. (Zágrábmegye).

- I. A Feller-féle Elsafuid saját tapasztalata tunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, köszvény, ideggyengeséget, oldalszúrás, szagatást, influenzát, fej- fog- és derékfájást, zsabát, bñulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafuidot rekedtség, nátha, mell- és torokfajás és légvonalat vagy hűléstől eredő bajok ellen is paratlan gyógyisszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a Feller-nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bñmentve 5 korona.
- II. Továbbá tudomására óhajtuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajogórcs, étvagytalanság, veségés, hányási inger, rosszullét, felbőfőség, puffadság, dugulás, aranyeres bñtantalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsapilulákat. 6 doboz bñmentve 4 koronára. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezünk minden rendelést gondosan.

25—1
Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica,
Centrale 126. sz. (Zágrábmegye.)

— **Urania.** Ma lesz, délután fél 5 óra kor a Tóth József színházteremben a második Urania előadás. Ez alkalommal Napóleón című látványos és érdekes darab kerül színpadra, mely a Napoleon életéről és tüneményes pályafutásából vett szebbnél szebb képek óriási sorozatát fogja a közönségnek bemutatni. A szöveget Pekár Gyula hírneves író írta s ehhez fog alkalmazkodni a 190 vetített kép, s ezenkívül 16 mozgó kép, melyek rendkívüli látványosságot ígérnek — A helyi árak ugyanazok, mint a múlt vasárnap. Jól teszi a közönség, ha pontosan megjelenik fél 5 órakor, mert az előadás több mint 2 órát igénybe vesz, s így kívánatos, hogy az előadás már fél 5 órakor megkezdhető és 7 órára befejezhető legyen. A hölgyek a színlapon felkértettek, hogy szíveskedjenek kalap nélkül megjelenni.

— **Ragályos betegségek terjesztésében** nagy szerepe van a házi poloskának. Ha ezen veszedelmes férgektől alaposan megakarunk, úgy csak szabadúri a Löcherer Cimexint használjuk, mert a Cimexinnel érintkező poloskák nyomán elpusztulnak, petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindennél használható, szövetet butort, falat nem piszkít, nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható Szentesen Trajtler Zoltán gyógyszerüzében és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bartán 26—1

Üvegből táplált

gyermkek, rózsás és teji arcukká, erősekké és életvidamakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-ban

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jóváteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t nagyon szereik kremszerű ízéért. Kötő bármilyen okból eredő erőhanyatlás és gyengeség ellen. 2

A Scott-féle Emulsió a legkiválóbb

Egy eredeti üveg ára 2 K. 10 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyjét — a halászt kérjük figyelembe venni.

Felcél szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos: a »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

Egy kitűnő modern még új

ZONGORA

elutazás miatt azonnal eladó. Megtekinthető csak **ma** meg **holnap**

Br. Harukker-útca 21.

Néhai Horváth Ilona

volt Nagy Sándorné örökösei váci lakosok kistökei és felsőrési 360 hold földjük apróbb részletekben is eladó.

— Értekezni lehet, Szentesen Horváth Jenővel. 10V4

Védjegy-ö

Jól jár, ha

tudomásul veszi, hogy újabban utánozzák

a valódi

Palma-kaucuk

cipősarkok

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánzott dobozokban természetesen csak közönséges gumisarkok vannak, jól teszi tehát, ha károsodást megőrzendő, a valódi Palma-kaucuk-cipősarkok minden dobozon látható

védjegyére ügyel!

3-1

Védjegy.

Csongrádvármegye közíg. bizottságától.

1316—ki. 1910. sz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1910. évi november hó 12-én 77612—1910. sz. a kelt rendeletével Szentes r. t. város közönsége kérelmére a nevezett város közönsége által létesítendő elemi iskola céljaira Szentes város külhatárában igénybe veendő területekre a kisajátítási eljárás elrendeltetvén, az 1881. évi XLI. t. c. 33. §-a alapján ezen kisajátítási ügyben tartandó bizottsági eljárás határidejéül a folyó 1910. évi december hó 13. napjának délelőtti 9 óráját, összejöveteli helyéül Szentesen Soós

Pál várm. t. főügyész hivatalos helyiségét (vármegyeháza földszint 31 ajtó sz. a.) tűztem ki, s egyidejűleg intézkedtem, hogy a kisajátítási tervrajzok és összeírások az illetékes község közházauál 1910. évi november hó 23. napjától bezárólag 1910 évi december hó 8 napjáig terjedő 15 napi időközben közszemlére kitétessenek.

Miről az összes érdekelt feleket oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy a kisajátítási terveket és összeírásokat a fent jelzett helyen a közszemlére tétel ideje alatt a hivatalos órákban megtekinthetik. — A tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen, s minden telek-könyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni, s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni, megjegyezvén, hogy a kisajátítási terv megállapítása felett a bizottság akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

Szentes, 1910. évi nov. hó 19-én.

Dr. Nagy
alispán, h. elnök.

Székely József gőzmalmában

egy három és egy négy méter hosszú

hengersizita

selymekkel bevonva eladó, Ugyanott

saját őrlésű korpa

olcsó árban, valamint

Szélmalom tengelynek

alkalmas

t ö l g y f a

kapható.

ÉRTESÍTÉS.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy

gőzmalmomban

mely átalakítások miatt szünetelt

hétfőn i. hó 14-én az őrlést újból megkezdtem.

Költséget és fáradságot nem kimélve, malmomat a legnagyobb igényeknek megfelelően újonnan berendeztem: gabonahántológéppel hengerekkel, sikszitákkal és lisztkeverővel szereltem fel, így abban a helyzetben vagyok, hogy mindenkinek

8—1

saját buzájából kapja a lisztet

sokkal szebb minőségben és kevesebb korpával és mindenkit gyorsan és pontosan kiszolgálhatok. A t. közönség eddigi bizalmát megköszönve továbbra is kérem szíves pártfogásukat:

Szentesen, 1910. november 12-én.

Székely József.

A VILÁG LEGJOBB

Az angol király

szállítója. Specialitás
KINGS BLEND
6 felseje az angol király
five o'clock teája.

Főraktár Szentesen: AÜSLÄNDER SÄNDORNÄL.

10-1

A Wales-i herceg

szállítója
„U. K.” - TEÄK
rendkívül kiadósak és
fűszeresek.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott
köhögés.

Köhögés, rekedtség és el-
nyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étványat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor.
Próbadoboz 50 fill.

Fő- és szétküldési raktár:
» **NÄDÖR.**
GYÖGYSZERTÄR.

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Szentesen: Samuel Béla, Nyiri Bertalan, Török János, ifj. Varády
L. Vecsery Miklós és Trajter Zoltán gyógyszerárakban. 26-1

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
pótlása

egy régióknak bizonyult háziájszer, mely már
sok év óta legjobb hatásúknak bizonyult
köszvénynél, osztnál és meghűléseknél.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter
céggeljesszel ellátott dobozba van csoma-
golva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és
K 2.- és ügyszólván minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszerésznel, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárta az „Arany oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Jegyezze meg magának pontosan azt,
hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélő-
gép a mely csak létezik.

Tű nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.

Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek
egy tű nélküli Pathephonon játszon.

A PATHÉ FRÈRES, PARIS
világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.

Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHÉ FRÈRES
WIEN, I.,
KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva
Szt. Petervár, Odessa, Brüsszel,
Amsterdam, Barcelona, Milánó,
Lissabon, Bombay, Calcutta, Singa-
pore, Shanghai, Tokio stb.

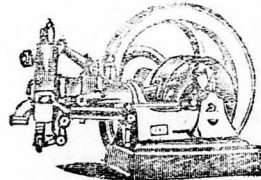
Czegledi Fülöp 1. ker. Szűrszabó N.
Imre-útcá 2. számú háza eladó. —
Rákóczi-téren levő házában egy üzlet-
helyiség lakással együtt azonnal kiadó.
— Ugyanott egy biliárd asztal
olcsón eladó.

Eladó és kiadó ház.

Drezdai Motorgyár

részvénytársaság

Németország egyik legrégebb és
legnagyobb motorgyára.

Szállított szakkörökben elismert legjobb
gyártmányú

Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
MOTOROKAT és LOCOMOBILOKAT
— valamint szivógázmotorokat

Meglepő újdonság!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL
a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül
Vezérképvelet: 26-2

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91
Legmesszebbmenő jótállás. Kezrevező üzletési feltételek

Három fontos cikk!

Szén Cement Mész

nagyban waggonszámra, egy és több évi-kö-tésre, a legjobb minőségben jutányosan

Klár Andor cégnél

Debrecen,

Telefon 445. Piac-útca 77. sz. Telefon 445.

← szerezhető be. →

Ne mulassza el ajánlatot kérni!!

MŰSZAKI OSZTÁLY
Gépészmérnöki tervek
Gőzgépek, motorok
Teljes malomberendezések
Gépolaj, nyersolaj
Műszaki cikkek
Kedvező fizetés, feltételek!

BANKOSZTÁLY
Törlesztéses kötvény
és váltókölcsönök
Birtok, erdőügyletek,
parcellázás.

Speciálista

és hálhólyag óvszer különlegességeiben.

Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban.

Orvosiilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Árak tucatonként 2—16 kor. 25—1

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY” UJ
a legmodernebb és legkényelmesebb női övkiülönlegesség.

Ára 15 korona. Szétküldés titoktartás mellett
Kérje ingyen és bementve 3000-nél több ábrával
ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

KELET J.

orvos-széheszeti
műszer- és
gummiáruk gyára.

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca. 17.

Alapítva 1878.

Telefon 13—76

Szentes város polgármesterétől.
9793—1910. sz.

Hirdetmény.

Értesítem a város lakosságát, hogy az ázsiai kolera elleni védekezés, továbbá általános közegészségügyi érdek megóvása folytán úgy a Tisza és Körös folyókból, valamint a Kurca, Nagyvölgy és a gödrös területek vizéből jeget termelni és azt jégvermekben elraktározni nem szabad, aki ezen a tilalma ellen vét mint közegészségügyi kihágást elkövetőket megbüntetem, a rendőrkapitányságot pedig útasítottam, hogy a tilalmas helyekről szerzett jeget koboztassa el és az illető költségére semmisíttesse meg.

Szentes, 1910. évi november hó 14-én.

Dr. Mátéffy.
polgármester.

Hirdetmény.

A kurcában termelt nád folyó évi december hó 5-én a helyszínén tartandó nyilvános szóbeli árverésen szakaszonként, azonnali készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Az árverés d. e. 8 órákor a szegvári határnál, d. u. 2 órákor a kurcai hídnál kezdődik.

Szentes, 1910. nov 6-án.

Kalpagos
g. tnok.

Hirdetmény.

A városi téglaháznál elbontott kemencéből kikerült téglá f. évi december 6-án d. e. 8 órákor kezdőleg a helyszínén tartandó nyilvános szóbeli árverésen azonnali készpénz fizetés mellett elfog adatni.

Szentes, 1910. nov. 6-án.

Kalpagos.
gazd. tnok.

Tanúsítvány az ESTERHÁZY COGNAC-ról.

En Gaszner Béla budapesti kir. közjegyző helyettese, Dr. Fürt Miksa ezenel tanúsítom az alább idézet jegyzőkönyvben foglalt tények valódiságát

a Gróf Esterházi Géza-féle cognacgyár részvénytársaság

igazgatóságából alakult végrehajtó bizottság tagjainak megkeresése folytán megjelentem mai napon a címzett részvénytársaságnak helyben VI. Váci ut 39. sz. alatt (saját házában) levő gyári helyiségeiben, ahol is mindennek előtt nevezett nrak felmutatták előttem eredetben a fővárosi VIII. számú pénzügyőri biztosság által felvett letétjegyzőkönyvet a francia 2 Egrótt-féle készülékeken gyártott

ESTERHÁZY COGNAC-ról

hivatalos okmányokat, valamint a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóságnak eredeti végzését. Ennek alapján konstatáltam, hogy a

Gróf Esterházy Géza-féle cognacgyár részvénytársaság gyárában

a 2|496. és 3|478. számú Egrótt-féle cognac-főző készülékek működésben vannak és hogy ezen folyton működő két készülék

1,752.000 liter bornak termelőképességére hivatalosan lett megállapítva.

További megkeresés folytán a címzett részvénytársaság raktáron levő kész cognac (bordestillat) mennyiségének megállapítása végett elmentem a társaságnak ugyanott levő pincéibe és az előttem eredetben felmutatott raktárkönyv betekintése, megvizsgálása, az egyes hordók megsemlélése és tényleges irtartalmuk megvizsgálása által megállapítottam, hogy a többször említett részvénytársaság raktárhelyiségében összesen

178,262 liter Esterházi cognac (bordestillat) hordóban és ezenkívül 18,243 palack Esterházi cognaccal töltve

B 6—1 van raktáron.

A társasági főkönyv idevonatkozó számlájának megtekintése alapján konstatálom, hogy az

ESTERHÁZY COGNACGYAR folyton főző adót fizet

és végül ugyane főkönyv megtekintése alapján konstatálom, hogy eddigelé a részvénytőkére 640,000 kor. lett tényleg befizetve. — Minek hiteletül sajátkezű aláírásom és hivatalos pecsétemmel jelen tanúsítványt kiadtam.

Budapestben, 1894. február hó 15.

Dr. FÜRTH MIKSA s. k. GASZNER BÉLA s. k. kir. közjegyző.